

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 535
Vår ref.: 21/37995-2
Saksbehandler: Ingebjørg Skrindo
Dato: 22.09.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 535 - Vurdering av om det ved overgang til en normal hverdag med økt beredskap fortsatt vil være behov for særskilt regulering for Svalbard og særskilt regulering av kystcruise langs norsk fastlandskyst og på Svalbard

OPPSUMMERING

- HelseDirektoratet anbefaler på bakgrunn av smittevern faglig vurdering fra Folkehelseinstituttet og innspill fra sysselmesteren på Svalbard å videreføre enkelte bestemmelser som omhandler Svalbard inn i normal hverdag med økt beredskap av beredskapshensyn.
- HelseDirektoratet og FHI anbefaler at forbud mot ilandstigning langs Svalbard og norskekysten for personer over 18 år som ankommer fra områder omfattet av vedlegg A, og som ikke har godkjent koronasertifikat, videreføres inn i normal hverdag tilsvarende som regelverket for innreisekarantene (jfr oppdrag 530).

Svaret på oppdraget er utarbeidet på utkast til faglige underlag fra Folkehelseinstituttet og innspill fra sysselmesteren på Svalbard. Underlaget fra FHI ligger ved.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Ingebjørg Skrindo
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester
Ingebjørg Skrindo

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 535 - Vurdering av om det ved overgang til en normal hverdag med økt beredskap fortsatt vil være behov for særskilt regulering for Svalbard og særskilt regulering av kystcruise langs norsk fastlandskyst og på Svalbard

Oppsummering

- HelseDirektoratet anbefaler på bakgrunn av smittevernfaglig vurdering fra Folkehelseinstituttet og innspill fra sysselmasteren på Svalbard å videreføre enkelte bestemmelser som omhandler Svalbard inn i normal hverdag med økt beredskap av beredskapshensyn.
- HelseDirektoratet og FHI anbefaler at forbud mot ilandstigning langs Svalbard og norskekysten for personer over 18 år som ankommer fra områder omfattet av vedlegg A, og som ikke har godkjent koronasertifikat, videreføres inn i normal hverdag tilsvarende som regelverket for innreisekarantene (jfr oppdrag 530).

Svaret på oppdraget er utarbeidet på utkast til faglige underlag fra Folkehelseinstituttet og innspill fra sysselmasteren på Svalbard. Underlaget fra FHI ligger ved.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Oppdrag nr. 535 – Vurdering av om det ved overgang til en normal hverdag med økt beredskap fortsatt vil være behov for særskilt regulering for Svalbard og særskilt regulering av kystcruise langs norsk fastlandskyst og på Svalbard

HOD viser til etatenes svar på covid-19-oppdrag 528 (Om tidspunkt for overgang til en normal hverdag med økt beredskap) og covid-19-oppdrag 530 (Samleoppdrag om innreiserestriksjoner, reiseråd, innreisekarantene, karantenehotell, bruk av koronasertifikat og testing ved innreise).

I oppdragsbesvarelsene har etatene ikke omtalt om det på Svalbard fortsatt vil være behov for særskilt regulering, og i så fall hvordan slik regulering bør være, i en normal hverdag med økt beredskap, jf. covid-19-forskriften §§ 9 og 10. HOD ber Hdir, i samråd med FHI, foreta en slik vurdering, herunder også vurdere om det fortsatt vil være behov for å videreføre dagens krav om hurtigstest før avreise fra fastlandet til Svalbard, jf. covid-19-forskriften § 9a. Etatene bes også vurdere om det i en normal hverdag med økt beredskap vil være smittevernfaglig nødvendig å videreføre det midlertidige forbudet mot internasjonale charterflygninger til Svalbard, jf. Samferdselsdepartementets midlertidige instruks av 2. juli 2020 til Luftfartstilsynet om flygninger til Svalbard.

Etatene har i oppdragsbesvarelsene heller ikke omtalt om, og i så fall hvordan, kystcruise langs norsk fastlandskyst og på Svalbard bør reguleres i en normal hverdag med økt beredskap, jf. covid-19-forskriften §§ 10a-11b. HOD ber Hdir, i samråd med FHI, foreta en slik vurdering.

HOD ber om at det i arbeidet innhentes en vurdering fra Sysselmasteren på Svalbard.

I den grad etatene mener det på disse områdene fortsatt vil være behov for særskilt regulering i en normal hverdag med økt beredskap, ber vi om at det utformes forslag til slik forskriftsregulering.

Frist: Onsdag 22. september 2021 kl. 10:00

Kontaktperson i HOD: Kjetil Jonsbu (kjj@hod.dep.no , 99643524)

Bakgrunn

I normal hverdag med økt beredskap legger man opp til å fjerne de aller fleste tiltak innenlands, mens innreisetiltakene trappes gradvis ned inn i en normal hverdag med økt beredskap. Svalbard og kystcruise er i den forbindelse i særstilling.

Svalbard

Avstanden til fastlandet og helsetjenestens tilbud gjør at det er nødvendig å forsøke å redusere sannsynligheten for sykdom på Svalbard. Helsetjenesten er tilpasset de fastboende, og vil ikke kunne håndtere et stort smitteutbrudd av covid-19. Man vil heller ikke ha behandlingsskapitet til å kunne håndtere alvorlig syke covid-19 pasienter. Evt behandlingstrengende pasienter vil måtte fraktes til fastlandet. Smittevernstiltakene for å beskytte befolkningen mot smitteutbrudd på Svalbard, har derfor vært strengere enn på fastlandet.

Kystcruise

Kystcruise har vært regulert spesielt gjennom pandemien. Skipene kan ha passasjerer fra forskjellige land med forskjellige innreiseregler, noe som kompliserer reguleringen.

Ved overgangen til normal hverdag med økt beredskap er det derfor nødvendig å se spesielt på regelverket som omhandler Svalbard og kystcruise spesielt.

Andre relevante oppdrag

Her kan vises til andre besvarte eller pågående oppdrag med relevans for det aktuelle oppdraget.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet og sysselmesteren på Svalbard

Faglig underlag fra FHI er vedlagt i sin helhet.

Innspill fra sysselmesteren på Svalbard:

21. sep. 2021 kl. 17:26 skrev Maria Svingen Bjørge <maria.svingen.bjoergo@sysselmannen.no>:

Hei,

Det vises til oppdrag nr. 535, samt møte med Helsedirektoratet i dag 21.09.2021. Sysselmesteren er bedt om å vurdere hvorvidt det er behov for særskilt regulering i en normal hverdag med økt beredskap på Svalbard.

Sysselmesterens overordnede innspill til Helsedirektoratet er at Svalbard som hovedregel bør følge den nasjonale gjenåpningsplanen. Helseberedskapen på Svalbard er imidlertid sårbar sammenlignet med ressursene man har på fastlandet, og vi ser derfor grunn til å opprettholde enkelte særreguleringer. Sysselmesteren understreker at vi ikke har kompetanse til å foreta smittevernfaglige vurderinger. Tilrådingen herfra er forankret i beredskapshensyn.

§ 9 Karantenergulering og inn- og utreiseregler for Svalbard og Jan Mayen

Systemesteren tilrår å beholde covid-19-forskriften § 9 i sin helhet. Det vises til at svalbardsamfunnet er ikke rigget for å ivareta personer i innreisekarantene. Det finnes ingen karantenehotell på Svalbard, og Longyearbyen sykehus har ikke anledning til å forestå testing tilknyttet innreisekarantene. Sett hen til omfanget av importsmitte som er registrert på fastlandet mener Systemesteren det er grunn til å tro at covid-19-forskriften § 9 første ledd har hatt avgjørende betydning i arbeidet for å holde Svalbard smittefritt under pandemien. Det anses herfra som særdeles viktig at personer som er omfattet av innreisekarantene gjennomfører denne på fastlandet.

§ 9 andre til femte ledd bør også beholdes. Det har blant annet vært både hensiktsmessig og nødvendig å kunne fatte vedtak om unntak fra karanteneplikten. Hjemmelen har bl.a. blitt brukt for å opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner. Systemesteren har også benyttet hjemmelen i femte ledd til å fatte vedtak med pålegg om å forlate øygruppen.

§ 9a Krav om negativ test for SARS-CoV-2 før avreise til Svalbard

Testkravet må vurderes i lys av vaksinedekningen lokalt og nasjonalt. Erfaringsmessig går vi inn i en periode med færre tilreisende til Svalbard, og risikoen for et lokalt smitteutbrudd vil derfor være lavere i tiden som kommer. Alle personer i beredskapskjeden på Svalbard er nå vaksinert, og risikoen for svikt i kritiske samfunnsfunksjoner som følge av smitte er lav. Vår vurdering er at testregimet ikke lenger kan opprettholdes på bakgrunn av beredskapshensyn.

§ 9b Midlertidig unntak fra enkelte innreiserestriksjoner ved reise til Svalbard

Systemesteren har, via vårt overordnede departement, tilrådet at unntaket forlenges i tid.

§ 10 Krav til gjennomføring av reiselivsaktiviteter og begrensning i beleggsutnyttelse for hoteller og overnattingssteder på Svalbard

Systemesterens vurdering er at begrensningen i kapasitetsutnyttelse samt øvrige krav til planverk mv. som følger av bestemmelsen ikke lenger kan opprettholdes på bakgrunn av beredskapshensyn. Reiselivsbedrifter, herunder hoteller og overnattingssteder på Svalbard bør drive etter nasjonal bransjestandard.

§ 10a Krav til gjennomføring av kystcruise på Svalbard

Systemesteren tilrår at § 10a oppheves ved overgangen til en normal hverdag med økt beredskap. Tilrådingen gis med følgende forbehold:

1. Begrensningene i § 11a knyttet til ilandstigning opprettholdes for Svalbard, og
2. Skipet skal returnere til hjemmehavn ved mistanke om eller bekreftet smitte om bord

Det vises til at flere rederier som opererer på Svalbard har kapasitet til å medbringe et stort antall passasjerer. Vi gjør oppmerksom på at Longyearbyen sykehus har én respirator og ett isolat. Å behandle én covid-pasient i respirator krever seks sykepleiere i døgnet, noe som tilsvarer hele deres kapasitet. Vi viser for øvrig til tidligere argumentasjon knyttet til § 9 og tilrår følgelig at nevnte begrensninger opprettholdes.

Midlertidig instruks til Luftfartstilsynet – «forbud» mot internasjonale charterflyvninger

Instruksen som regulerer internasjonal chartertrafikk til Svalbard bør ses i sammenheng med reglene om innreisekarantene. Det er ikke ønskelig å åpne for internasjonale charterflyvninger fra områder med karanteneplikt.

Vi forutsetter at restriksjonene kan gjeninnføres dersom situasjonen skulle tilsi det, jf. «økt beredskap».

Ta endelig kontakt dersom dere har spørsmål.

Helsedirektoratets vurdering

FHI anbefaler i sitt underlag avvikling av særregulering av reiselivsaktiviteter på Svalbard og kystcruise langs norskekysten ved overgang til normal hverdag med økt beredskap basert på smittvernfarende vurderinger, men anbefaler at beredskapshensyn tas og vurderes i samråd med relevante aktører. Under beskrives den helhetlige vurderingen som er gjort at Helsedirektoratet. Innspill fra sysselmesteren på Svalbard er innhentet.

Svalbard i normal hverdag med økt beredskap

§9: Karantenerregulering og inn- og utreiseregler for Svalbard og Jan Mayen.

§9 omtaler karantenerregulering og inn- og utreiseregler for Svalbard og Jan Mayen. Grunnlaget for denne bestemmelsen er uendret: Det ligger fortsatt ikke til rette for å gjennomføre innreisekarantene på Svalbard. Det er ikke karantenehotellordning eller andre boligordninger der det er tilrettelagt for å kunne gjennomføre karantene. Helsetjenesten på Svalbard er tilpasset å kunne håndtere fastboende. Det er derfor fortsatt viktig å forsøke å unngå at personer på Svalbard utvikler covid-19 sykdom. Personer som er i innreisekarantene har høyere sannsynlighet for å utvikle sykdom enn andre, og bør derfor gjennomføre denne karantenen før de reiser til Svalbard. Det er derfor nødvendig å beholde § 9.

Sysselmesteren tilrår å beholde covid-19-forskriften § 9 i sin helhet, og skriver:

Det vises til at svalbardsamfunnet er ikke rigget for å ivareta personer i innreisekarantene. Det finnes ingen karantenehotell på Svalbard, og Longyearbyen sykehus har ikke anledning til å forestå testing tilknyttet innreisekarantene. Sett hen til omfanget av importsmitte som er registrert på fastlandet mener Sysselmesteren det er grunn til å tro at covid-19-forskriften § 9 første ledd har hatt avgjørende betydning i arbeidet for å holde Svalbard smittefritt under pandemien. Det anses herfra som særdeles viktig at personer som er omfattet av innreisekarantene gjennomfører denne på fastlandet.

§ 9 andre til femte ledd bør også beholdes. Det har blant annet vært både hensiktsmessig og nødvendig å kunne fatte vedtak om unntak fra karanteneplikten. Hjemmelen har bl.a. blitt brukt for å opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner. Sysselmesteren har også benyttet hjemmelen i femte ledd til å fatte vedtak med pålegg om å forlate øygruppen.

Helsedirektoratet bemerker at når det gjelder henvisningene i § 9 tredje ledd, mangler noen av de nyere bestemmelsene som er inntatt i covid-19 forskriften. Nåværende § 9 tredje ledd viser til § 6a til 6e. Alle disse er foreslått videreført i svar på oppdrag 530, dog med visse endringer i noen av leddene uten at det har betydning her. Videre viser nåværende § 9 tredje ledd til § 6g og 6h, som også videreføres i svar på oppdrag 530, men bestemmelsen henviser ikke til noen av de nyere unntakene som er inntatt i covid-19 forskriftens §§ 6i til 6n. For eksempel vil det kunne være relevant å gi unntak etter § 6k. Om det eventuelt bør inntas henvisninger til §§6i til 6n vurderes ikke her, men departementet kan eventuelt vurdere å henvise til noen av dem i § 9 tredje ledd.

§ 9a: Krav om negativ test for SARS-CoV-2 før avreise til Svalbard

§9a regulerer krav om negativ test før avreise til Svalbard. Dette kravet ble innført på et tidspunkt der befolkningen på Svalbard ikke var vaksinert. Konsekvensen av eventuelt smitteutbrudd vil være mindre nå enn tidligere, slik at dette kravet nå kan bortfalle. Dette støttes av Sysselmesteren, som skriver:

Testkravet må vurderes i lys av vaksinedekningen lokalt og nasjonalt. Erfaringsmessig går vi inn i en periode med færre tilreisende til Svalbard, og risikoen for et lokalt smitteutbrudd vil derfor være lavere i tiden som kommer. Alle personer i beredskapskjeden på Svalbard er nå vaksinert, og risikoen for svikt i kritiske samfunnsfunksjoner som følge av smitte er lav. Vår vurdering er at testregimet ikke lenger kan opprettholdes på bakgrunn av beredskapshensyn.

FHI støtter også opphevelse. På bakgrunn av dette foreslås §9a opphevet:

§ 9a. ~~Krav om negativ test for SARS-CoV-2 før avreise til Svalbard~~

~~De som reiser til Svalbard skal før avreise fremvise en attest som viser negativt testsvar for SARS-CoV-2. Godkjent testmetode er PCR-test eller antigen hurtigtest. Testen skal være tatt i Norge i løpet av de siste 24 timene før oppsatt avgangstid. Kravet gjelder ikke for personer som kan dokumentere at de er beskyttet på en måte som oppført i Vedlegg D. Kravet gjelder heller ikke for barn under 12 år eller personer som ankommer Svalbard med båt med unntak av personer som omfattes av § 10a, fjerde ledd.~~

~~Testkravet gjelder ikke utlendinger som er nevnt i utlendingsforskriften § 1-4 eller § 1-5, og som kan fremvise diplomat- eller tjenestepass, eventuelt nasjonalt pass i kombinasjon med norsk ID-kort utstedt av Utenriksdepartementet, eller i kombinasjon med Schengen-oppholdskort for ambassadepersonell, sideakkrediterte diplomater og diplomatiske kurerer.~~

~~Testkravet gjelder ikke for personer som er unntatt fra krav om negativ test før avreise til Svalbard etter § 9b.~~

§9b: Midlertidig unntak fra enkelte innreiserestriksjoner ved reise til Svalbard.

§9b omtaler midlertidig unntak fra enkelte innreiserestriksjoner ved reise til Svalbard. Sysselmesteren har, via sitt overordnede departement, tilrådet at unntaket forlenges i tid.

§10: Krav til gjennomføring av reiselivsaktiviteter og begrensning i beleggutnyttelse for hoteller og overnattingssteder på Svalbard.

§10 omhandler krav til gjennomføring av reiselivsaktiviteter og begrensning i beleggutnyttelse for hoteller og overnattingssteder på Svalbard. Ved overgang til normal hverdag med økt beredskap er det ikke lenger nødvendig å stille krav til aktiviteter og begrensninger til belegg på hotell osv.

Sysselmesterens vurdering er at begrensningen i kapasitetsutnyttelse samt øvrige krav til planverk mv. som følger av bestemmelsen ikke lenger kan opprettholdes på bakgrunn av beredskapshensyn. Reiselivsbedrifter, herunder hoteller og overnattingssteder på Svalbard bør drive etter nasjonal bransjestandard.

Helsedirektoratet anbefaler, med støtte fra FHI, derfor at bestemmelsen oppheves:

~~§ 10. Krav til gjennomføring av reiselivsaktiviteter og begrensning i beleggutnyttelse for hoteller og overnattingssteder på Svalbard~~

~~Virksomheter som tilbyr reiselivsaktivitet på Svalbard skal drive smittevern faglig forsvarlig i tråd med lov og forskriftsverk, nasjonale veiledere og bransjestandarder. Med virksomhet etter første punktum menes også eier av båt eller skip som skal benyttes i reiselivsaktiviteter som ikke omfattes av § 10a.~~

~~Hoteller og overnattingssteder på Svalbard skal drive smittevern faglig forsvarlig i tråd med lov og forskriftsverk, nasjonale veiledere og bransjestandarder. Hoteller og overnattingssteder kan selv utnytte inntil 90 prosent av beleggskapasiteten, mens de resterende 10 prosent skal forbeholdes overnattingsgjester med plikt til karantene eller isolering etter § 4 og § 7. Hoteller og overnattingssteder skal ha utarbeidet planverk for ivaretagelse av overnattingsgjester i karantene eller isolering.~~

~~For å hindre eller begrense spredning av SARS-CoV-2, og for å sikre opprettholdelse av forsvarlig helseberedskap, kan Sysselmannen, som leder av Beredskapsrådet, etter faglig råd fra Universitetssykehuset Nord-Norge HF – Longyearbyen sykehus, forby reiselivsaktiviteter og stenge hoteller eller overnattingssteder som ikke drives i tråd med første og andre ledd.~~

~~Enkeltvedtak etter tredje ledd kan påklages til Helse- og omsorgsdepartementet.~~

§10a om krav til gjennomføring av kystcruise på Svalbard.

Denne bestemmelsen har vært viktig for å kunne regulere kystcruise på Svalbard på en smittevernfaglig forsvarlig måte gjennom covid-19 pandemien. I en normal hverdag med økt beredskap vil det ikke være like stort behov for slik regulering.

Sysseimesteren skriver:

Sysseimesteren tilrår at § 10a oppheves ved overgangen til en normal hverdag med økt beredskap. Tilrådingen gis med følgende forbehold:

- 1. Begrensningene i § 11a knyttet til ilandstigning opprettholdes for Svalbard, og*
- 2. Skipet skal returnere til hjemmehavn ved mistanke om eller bekreftet smitte om bord*

Det vises til at flere rederier som opererer på Svalbard har kapasitet til å medbringe et stort antall passasjerer. Vi gjør oppmerksom på at Longyearbyen sykehus har én respirator og ett isolat. Å behandle én covid-pasient i respirator krever seks sykepleiere i døgnet, noe som tilsvarer hele deres kapasitet. Vi viser for øvrig til tidligere argumentasjon knyttet til § 9 og tilrår følgelig at nevnte begrensninger opprettholdes.

Helsedirektoratet støtter sysseimesteren i deres vurdering. På bakgrunn av dette anbefales definisjonen av kystcruise på Svalbard i § 10a første ledd videreført. Forbudet i nåværende åttende ledd blir nytt annet ledd. Resten av bestemmelsen, som regulerer drift på selve cruiset, foreslås opphevet. I tillegg videreføres § 11a, se nedenfor. Fordi § 10 oppheves, blir nåværende § 10a til § 10. Det vil da ikke være nødvendig å endre på § 11b, som nå viser til § 10 fremfor til § 10a.

Ny § 10a, som blir til § 10, skal lyde:

§ 10a. ~~Krav til gjennomføring av kystcruise på Svalbard~~

Med kystcruise på Svalbard menes reiser med fartøy som tilbys av virksomheter som faller inn under definisjonen av turoperatør i forskrift om turisme, feltopplegg og annen reisevirksomhet på Svalbard § 3 bokstav a, og hvor overnatting inngår som en del av reisen.

~~Virksomheter som tilbyr kystcruise på Svalbard skal gjennomføre cruiset på en smittevernfaglig forsvarlig måte, og skal før oppstart:~~

- ~~a. utarbeide en plan som beskriver hvordan rederiet skal sikre ivaretagelse av smittevernkrav i lov, forskrift og nasjonale veiledere.~~
- ~~b. fremlegge erklæring om at forskriftens krav er oppfylt for Sysseimannen.~~

~~Kystcruise på Svalbard kan ha inntil 90 prosent kapasitetsutnyttelse. Kystcruise der mannskap og passasjerer ikke er beskyttet kan ha inntil 200 personer om bord, inkludert mannskap. Dersom alle om bord er beskyttet, og det kan dokumenteres på en måte som oppført i vedlegg D, kan kystcruiset ha inntil 2000 personer om bord. Virksomheten skal avlese koronasertifikat ved ombordstigning. Los kan gå om bord uten å være beskyttet, men skal bruke munnbind og holde avstand til øvrige personer.~~

~~Passasjerer og mannskap som ikke kan fremvise dokumentasjon på at de er beskyttet på en måte som oppført i vedlegg D, skal før ombordstigning fremvise negativt resultat på hurtigstest tatt innen de siste 24 timer før ombordstigning.~~

~~Virksomheten skal ikke ta om bord mannskap eller passasjerer som er omfattet av karanteneplikt.~~

~~Kystcruise på Svalbard med ubeskyttede personer om bord skal starte og avslutte cruiset i Longyearbyen.~~

~~Dersom en eller flere av mannskapet eller passasjerene tester positivt på SARS-CoV-2, skal alle som er eller har vært om bord under samme kystcruise holde seg i smittekarantene, jf. § 5a.~~

Ved mistanke om, eller bekreftede tilfeller av SARS-CoV-2 om bord, skal fartøyet gå med passasjerer til fastlandet eller hjemmehavn.

~~Syssele mannen kan, i samråd med Universitetssykehuset Nord-Norge HF – Longyearbyen sykehus, forby oppstart av eller stanse et påbegynt kystcruise dersom virksomheten ikke fremlegger en erklæring som nevnt i andre ledd eller dersom virksomheten ikke opererer i henhold til forskriften. Slikt enkeltvedtak kan påklages til Helse- og omsorgsdepartementet.~~

Midlertidig "forbud" mot internasjonale charterflyvninger til Svalbard

Syssele mesteren på Svalbard skriver i sitt innspill:

Midlertidig instruks til Luftfartstilsynet – «forbud» mot internasjonale charterflyvninger

Instruksen som regulerer internasjonal chartertrafikk til Svalbard, bør ses i sammenheng med reglene om innreisekarantene. Det er ikke ønskelig å åpne for internasjonale charterflyvninger fra områder med karanteneplikt.

Helsedirektoratet støtter syssele mesteren på Svalbard i denne vurderingen. Av beredskapshensyn, som beskrevet tidligere i besvarelsen, er det ikke tilrettelagt for å behandle innreisende med covid-19 sykdom på Svalbard. Vi anbefaler derfor at denne instruksjonen videreføres inn i normal hverdag med økt beredskap.

Kystcruise i normal hverdag med økt beredskap

Reglene i §§ 11, 11a og 11b regulerer kystcruise. Om dette skriver FHI:

Også når det gjelder bestemmelsene i §11a og §11b i covid-19-forskriften om ilandstigning for passasjerer/mannskap og karanteneplikt for mannskap på kystcruise er FHIs vurdering at det ikke bør være særregulering for kystcruise, men at regulering av dette bør sees i sammenheng med overordnet plan for nedtrapping og avvikling av innreisetiltak.

Helsedirektoratet slutter seg til denne vurderingen. I oppdrag 530 anbefaler FHI og Helsedirektoratet en gradvis nedtrapping av innreisetiltakene, inkludert karanteneplikten. Inntil videre er plikten til innreisekarantene anbefalt opprettholdt for enkelte land/områder. Helsedirektoratet anbefaler derfor at §11 justeres tilsvarende.

På bakgrunn av overnevnte vurderinger anbefales § 11 første ledd, som definerer kystcruise langs norskekysten, videreført. Resten av bestemmelsen, som regulerer drift på selve kystcruiset, anbefales opphevet. § 11 skal da lyde:

§ 11. Krav til gjennomføring av kystcruise langs norsk fastlandskyst

Med kystcruise etter denne bestemmelsen menes reise med passasjerskip som har lugarkapasitet til samtlige passasjerer og som seiler i henhold til et konkret tilbudt turprogram og hvor skipsruten innebærer minst en overnatting og er av minimum 24 timers varighet. Med kystcruise menes ikke:

- a. Skip som frakter passasjerer og gods i fast rute.
- b. Skoleskip og lignende når disse benyttes i opplæring av mannskap og medseilere.

~~Kystcruise skal gjennomføres på en smittevern faglig forsvarlig måte. Rederi som tilbyr kystcruise innenfor Norges territorialgrense, skal før oppstart utarbeide en plan som beskriver hvordan rederiet skal sikre ivaretagelse av smittevernkrav som fremgår av lov, forskrift og nasjonale veiledere.~~

~~§ 10a tredje til sjette ledd gjelder tilsvarende for kystcruise langs norsk fastlandskyst.~~

~~Dersom mannskap eller passasjerer har symptomer på covid-19 smitte ved avslutning av cruiset, skal alle forbli om bord til lokal helsemyndighet har besluttet videre håndtering~~

§ 11a om forbud mot ilandstigning på Svalbard og langs norskekysten

§ 11a gir forbud mot ilandstigning på Svalbard og langs norskekysten for skip som kommer fra land med karanteneplikt. Første ledd anbefales videreført. Dette er for det første i tråd med Sysselmesterens anbefaling, se Sysselmesterens kommentarer til § 10a over. For det andre er en videreføring av forbud mot ilandstigning for personer som ankommer Svalbard eller norskekysten fra områder som er omfattet av karanteneplikten jf. vedlegg A, i tråd med retningen foreslått i svar på oppdrag 530.

Når det gjelder § 11a første ledd, bokstav d, anbefales denne opphevet. Dette da den antas ivaretatt lokalt gjennom generelle smittevern anbefalinger.

I § 11a annet ledd foreslås det to endringer. For det første anbefales det en presisering om at barn under 18 år er unntatt fra forbudet mot ilandstigning. Dette er i tråd med forslaget gitt i svar på oppdrag 530, på side 25, der det anbefales at § 4 endres slik at innreisekarantene ikke skal gjelde for barn under 18 år. For det andre anbefales en endring i bokstav b, som innebærer at vi fjerner henvisningen til § 3 femte ledd nr. 3. § 3 femte ledd definerer hvem som har status som beskyttet, mens det er unntak fra innreisekarantene etter § 4 fjerde ledd som er relevant her.

Tredje ledd videreføres fordi det er nødvendig å opprettholde hjemmel for rederiet til å kontrollere koronasertifikat før ilandstigning.

§ 11a skal da lyde:

§ 11a. Ilandstigning fra kystcruise på Svalbard eller langs norsk fastlandskyst

Passasjerer og mannskap på kystcruise etter § 10a eller § 11 kan ikke gå i land på Svalbard eller norsk fastland dersom:

- a. kystcruiset har oppstart i et land med karanteneplikt, jf. vedlegg A
- b. fartøyet underveis har tatt om bord personer som har oppholdt seg i land med karanteneplikt, inkludert mannskap og passasjerer som underveis har gått i land, jf. vedlegg A
- c. noen om bord ved ombordstigning var omfattet av karanteneplikten etter § 4
- d. ~~noen om bord har symptomer på covid-19-smitte, likevel slik at lokale helsemyndigheter kan beslutte ilandstigning på norsk fastland.~~

Forbudet i første ledd gjelder ikke for personer *under 18 år, eller* personer som på en måte som oppført i vedlegg D kan dokumentere at de:

- a. er fullvaksinert mot SARS-CoV-2, jf. § 3 sjettede ledd
- b. ved godkjent laboratoriemetode har testet positivt for SARS-CoV-2, med varighet fra avisolering til 6 måneder etter prøvedato, ~~jf. § 3 femte ledd nr. 3.~~

Ved ilandstigning skal rederiet kontrollere koronasertifikatet og at vilkårene etter denne bestemmelsen er oppfylt.

§11b om unntak fra karanteneplikt for mannskap på kystcruise.

Bestemmelsen gir unntak fra karanteneplikt etter § 4 for mannskap som skal mønstre av fra skip som tilbyr kystcruise etter § 10 eller § 11. Bestemmelsen vil fortsatt være relevant, og opprettholdelse av denne vil ikke være i strid med svar på oppdrag 530. § 11b foreslås derfor videreført. Annet ledd kan imidlertid oppheves fordi personer som ikke ankommer Norge fra et område med karanteneplikt etter vedlegg A uansett ikke har plikt til innreisekarantene. Helsedirektoratets vurdering er dermed at denne bestemmelsen ikke har selvstendig betydning.

§ 11b. Unntak fra karanteneplikt for mannskap på kystcruise

Karanteneplikten etter § 4 bokstav a gjelder ikke for mannskap som skal mønstre av fra skip som tilbyr kystcruise etter § 10 eller § 11, mens de er under reise for å foreta mannskapsbytte og i tiden de er i arbeid i forbindelse med gjennomføringen av mannskapsbyttet. Mannskap som skal mønstre på skip som tilbyr kystcruise etter § 10 eller § 11, må ha gjennomført innreisekarantene, med mindre de omfattes av unntakene fra karanteneplikten. Dersom mannskapet skal gjennomføre innreisekarantene, kan karantene ikke gjennomføres om bord på skipet.

~~Mannskap på skip som tilbyr kystcruise etter § 10 eller § 11, er unntatt fra innreisekarantene dersom de umiddelbart før ombordstigning har oppholdt seg i minst 10 sammenhengende døgn i et område som ikke er omfattet av karanteneplikt i vedlegg A.~~

Helsedirektoratets konklusjon

Helsedirektoratet anbefaler på bakgrunn av smittevernfaglig vurdering fra Folkehelseinstituttet og innspill fra sysselmesteren på Svalbard å videreføre enkelte bestemmelser som omhandler Svalbard inn i normal hverdag med økt beredskap av beredskapshensyn. Helsedirektoratet og FHI anbefaler videre at karantenebestemmelsene for kystcruise videreføres inn i normal hverdag tilsvarende som regelverket for innreisekarantene (jfr oppdrag 530).

Vedlegg

Faglig underlag fra FHI vedlegges i sin helhet.

Oppdrag nr. 535 – Vurdering av om det ved overgang til en normal hverdag med økt beredskap fortsatt vil være behov for særskilt regulering for Svalbard og særskilt regulering av kystcruise langs norsk fastlandskyst og på Svalbard

HOD viser til etatenes svar på covid-19-oppgave 528 (Om tidspunkt for overgang til en normal hverdag med økt beredskap) og covid-19-oppgave 530 (Samleoppgave om innreiserestriksjoner, reiseråd, innreisekarantene, karantenehotell, bruk av koronasertifikat og testing ved innreise).

I oppdragsbesvarelsene har etatene ikke omtalt om det på Svalbard fortsatt vil være behov for særskilt regulering, og i så fall hvordan slik regulering bør være, i en normal hverdag med økt beredskap, jf. covid-19-forskriften §§ 9 og 10. HOD ber Hdir, i samråd med FHI, foreta en slik vurdering, herunder også vurdere om det fortsatt vil være behov for å videreføre dagens krav om hurtigstest før avreise fra fastlandet til Svalbard, jf. covid-19-forskriften § 9a. Etatene bes også vurdere om det i en normal hverdag med økt beredskap vil være smittevern faglig nødvendig å videreføre det midlertidige forbudet mot internasjonale charterflygninger til Svalbard, jf. Samferdselsdepartementets midlertidige instruks av 2. juli 2020 til Luftfartstilsynet om flygninger til Svalbard.

Etatene har i oppdragsbesvarelsene heller ikke omtalt om, og i så fall hvordan, kystcruise langs norsk fastlandskyst og på Svalbard bør reguleres i en normal hverdag med økt beredskap, jf. covid-19-forskriften §§ 10a-11b. HOD ber Hdir, i samråd med FHI, foreta en slik vurdering.

HOD ber om at det i arbeidet innhentes en vurdering fra Sysselmesteren på Svalbard.

I den grad etatene mener det på disse områdene fortsatt vil være behov for særskilt regulering i en normal hverdag med økt beredskap, ber vi om at det utformes forslag til slik forskriftsregulering.

Frist: Onsdag 22. september 2021 kl. 10:00

Kontaktperson i HOD: Kjetil Jonsbu (kij@hod.dep.no), 99643524)

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- FHIs smittevern faglige vurdering er at særreguleringen av reiselivsaktiviteter på Svalbard og kystcruise langs norskekysten kan avvikles ved overgang til normal hverdag med økt beredskap.
- Det bør i tillegg til de smittevern faglige vurderingene gjøres beredskapsmessige vurderinger av relevante aktører med kjennskap til beredskapen på Svalbard/langs norskekysten.
- Behovet for opprettholdelse av det midlertidige forbudet mot charterflygninger til Svalbard er primært en beredskapsmessig vurdering. Forbudet bør også sees i sammenheng med den overordnede planen for nedjustering av innreisetiltak.

Vurdering

Vi viser til FHIs besvarelser av oppdrag 526, 528 og 530.

Det er nå kontroll med epidemien i Norge. Vaksinasjonsprogrammet har i stor grad tatt brodden av epidemien. Faren for en epidemi ute av kontroll eller for en epidemi som gir uakseptabel sykdomsbyrde eller uakseptabel belastning av helsetjenestenes behandlingsskapasitet, er betydelig redusert og synker uke for uke.

FHIs samlede vurdering i oppdrag 528 er at det rundt månedsskiftet september/oktober vil være mulig å lette på tiltakene og gå over i en normal hverdag med økt beredskap. I denne fasen mener vi at de fleste smitteverntiltak kan fjernes, og så heller innføres igjen dersom epidemien utvikler seg og truer med å gi en uakseptabel sykdomsbyrde eller uakseptabel belastning av helsetjenestenes behandlingsskapasitet.

I oppdrag 530 er behovet for å opprettholde innreisetiltak vurdert. FHI mener det er forsvarlig å gradvis nedskalere innreisetiltakene, og anbefaler å avvikle de mest inngripende tiltakene først. Nedjustering og etter hvert avvikling av innreiserestriksjoner og særskilte smitteverntiltak i forbindelse med innreise forventes å øke risikoen noe for spredning av importsmitte i samfunnet, samtidig tåler en beskyttet befolkning mer smitte, og særlig høy vaksinasjonsdekning i risikogrupperne i Norge reduserer konsekvensene av mer smitte i befolkningen. Vaksinasjon og immunitet etter gjennomgått sykdom hos innreisende reduserer også risikoen for importsmitte, selv om dette ikke kan verifiseres av norske myndigheter. Det er ikke sannsynlig at importsmitte vil true kapasiteten i helsetjenesten ved at et u håndterbart antall innreisende blir alvorlig syke av covid-19 samtidig.

Gradvis nedtrapping og etter hvert avvikling av innreisetiltakene vil ha betydning for reiselivsvirksomhet i Norge, deriblant kystcruise, som i større grad vil kunne ta imot utenlandske turister. Reiselivsvirksomhet på Svalbard og kystcruise langs norskekysten har gjennom pandemien vært strengt regulert. Bakgrunnen for dette har blant annet vært beredskapssituasjonen på Svalbard og langs norskekysten samt økt risiko for smittespredning om bord på skip. Når vaksinasjonsdekningen i den norske befolkningen, inkludert befolkningen på Svalbard, nå er høy, er risikoen for smittespredning til det norske samfunnet betydelig redusert.

Risikoen for smittespredning om bord på kystcruise fartøy har sammenheng med vaksinasjonsdekningen blant passasjerer/mannskap. Med økende vaksinasjonsdekning både i den norske befolkningen og blant innreisende til Norge er risikoen for utbrudd redusert, men den vil fremdeles være til stede dersom en stor andel av passasjerer/mannskap er ubeskyttet. Vi mener imidlertid at sannsynligheten for utbrudd på kystcruise som norsk helse- og omsorgstjeneste ikke vil

ha kapasitet til å håndtere er lav, og at opprettholdelse av særregler for kystcruise langs norskekysten og reiselivsaktiviteter på Svalbard ikke vil være forholdsmessig sett fra et smittevernfaglig perspektiv. Beredskapsmessige hensyn bør imidlertid også vurderes.

Anbefaling til kystcruiseoperatører om smittevernfaglig forsvarlig drift og beredskap for å følge opp utbrudd om bord, mulighet for å isolere syke, mulighet for testing om bord mv. bør opprettholdes, men vi mener det ikke er behov for at dette beholdes som et forskriftsfestet krav i covid-19-forskriften.

Smittevernfaglig sett mener vi det ikke er grunn til å ha særregulering av reiselivsaktivitet på Svalbard sammenliknet med norsk fastland. Nasjonale innreisetiltak og overordnet plan for nedjustering av disse bør gjelde også her. På Svalbard er imidlertid beredskapssituasjonen mer sårbar enn på det norske fastlandet, og det kan derfor være behov for særskilte beredskapsmessige vurderinger.

Behovet for opprettholdelse av det midlertidige forbudet mot charterflygninger til Svalbard er primært en beredskapsmessig vurdering. Forbudet bør også sees i sammenheng med den overordnede planen for nedjustering av innreisetiltak.

FHI mener testkravet i §9a, der det stilles krav om fremvisning av negativ test før avreise til Svalbard for personer som ikke er beskyttet, kan avvikles. Det vil innebære begrenset risiko å fjerne testkravet, også for personer som ikke er beskyttet, når alle voksne fastboende på Svalbard nå har fått tilbud om vaksine og andelen beskyttede tilreisende er økt i takt med økende vaksinasjonsdekning i befolkningen i Norge og blant innreisende til Norge.

Også når det gjelder bestemmelsene i §11a og §11b i covid-19-forskriften om ilandstigning for passasjerer/mannskap og karanteneplikt for mannskap på kystcruise er FHIs vurdering at det ikke bør være særregulering for kystcruise, men at regulering av dette bør sees i sammenheng med overordnet plan for nedtrapping og avvikling av innreisetiltak.

Vurdering

FHIs smittevernfaglige vurdering er at særregulering av reiselivsaktiviteter på Svalbard og kystcruise langs norskekysten i covid-19-forskriftens kapittel 3 kan avvikles ved overgang til normal hverdag med økt beredskap. Beredskapsmessige hensyn bør vurderes av relevante aktører med kjennskap til beredskapen på Svalbard/langs norskekysten.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.